

Dekanat Smorgonie Kościół w Daniuszewie został założony w 1483 r. przez ówczesnych właścicieli majątku Sakowiczów, lecz parafia była najbiedniejsza, i prawdopodobnie, potrzebna była nowa fundacja. Nowa świątynia pw. Trójcy Przenajświętszej pobudowana została z fundacji połockiego wojewody Jana Kiszki i jego żony Chrystyny z domu Drucka-Sokolińska, od 21 kwietnia 1620 r. (parafia erygowana została w 1627 r.). Drewniana świątynia pobudowana na planie krzyża jako kościół parafialny oszmiańskiego dekanatu czynna była do drugiej połowy XVII w., a potem jako filię dołączono ją do parafii solskiej. W latach 1728-1773 czynna tu była misja jezuicka od kolegium w Żodziszkach, założonego przez szlachcica Mikołaja Koszyca.
†

Starożytny kościół do końca XVII w. nie zachował się, i na przełomie wieków nabożeństwa odbywały się w „szopie”. W 1809 r. na środku Marcina Klimińskiego w tym samym miejscu – nad prawym brzegiem Wilii – pobudowano nowy drewniany kościół w eklektycznym stylu: z cechami baroku i klasycyzmu. Odtąd Daniuszewo zostało samodzielną parafią, poświęcił kościół pod historycznym wezwaniem zawilejski dziekan ks. Antoni Bogileński. Plebania powstała dopiero w 1820 r. Dotychczas parafię obsługiwali bernardyni z Bienicy, którzy wykładali też w szkole parafialnej.

Na fundamencie lewej kolumny fasady głównej kościoła wybita data – 1902 r. W tym roku zakończono rekonstrukcję świątyni, rozpoczętą w 1899 r. przez ówczesnego proboszcza ks. Nikozego-Józefa Gintowta-Dziewiałtowskiego (1894-1903) przy pomocy parafian. W tym okresie dobudowano apsydę z zakrystiami, nad fasadą główną znajdują się dwie czworokątne dwupoziomowe wieże-dzwonnice pod spadzistymi dachami, otwory okienne mają spiczastą formę, a kościołowi nadano także innych cech neogotyku.

Dzisiaj kościół Trójcy Przenajświętszej jest prostokątną w planie, dwuwieżową świątynią z prostokątną apsydą z dwiema zakrystiami. Wejście główne ma postać czterokolumnowego doryckiego portyku, którego trójkątny fronton ozdobiony zakończeniem w stylu baroku. Wnętrze świątyni przykryte podszywanym sufitem z dekoracyjnymi różyczkami, węższe prezbiterium – pudełkowatym sklepieniem. Dzisiaj kościół ma 3 ołtarze: główny – Trójcy Świętej (duży obraz mieści się w centrum czterokolumnowej kompozycji, a między nimi – obrazy klęczących aniołów), lewy boczny z figurą Pana Jezusa, prawy – z figurą Matki Bożej. Nad wejściem znajduje się chór na 4 słupach. Pod kościołem mieści się krypta z wejściem od ulicy.

Plebanię pobudował ks. Edward Grygolunowicz (do 1850 r.), nową w 1899 r. – ks. Gintowt.

Budynek nie zachował się. Terytorium świątyni ogrodzone jest kamiennym murem z jednoprzęsłową bramą. Po stronie lewej od kościoła znajduje się masywny piętrowy budynek pod czterospadowym dachem – w 1906 r. ks. Jan Kurczewski pobudował go jako dzwonnice nad kostnicą (trupiarnią). Po stronie prawej kilka lat temu ustanowiono szkieletową dzwonnice, a wieże kościelne obszyto blachą. Podczas I wojny światowej wojska niemieckie na cześć „pomyślnego przejścia kawalerii niemieckiej przez Wilię w tym miejscu w 1915 r.” przed wejściem na terytorium kościelne postawili pamiątkową kapliczkę w postaci kamiennej piramidy, na szczycie której w 2000 r. ustawiono figurę Matki Bożej. Podczas I wojny światowej Niemcy rozebrali dzwonnice i z jej cegły wyłożyli piec w kościele, który przystosowano pod szpital. Starożytny dzwon został zdjęty i wysłany do Berlina jako rzecz o szczególnej wartości. Zwrócony został dopiero w połowie 20. lat XX w.

W II poł. XIX w., kiedy parafia smorgońska została zlikwidowana, do parafii daniuszewskiej należała kaplica w Zalesiu, czynna była wówczas także drewniana kaplica na miejscowym cmentarzu. Ostatnia pobudowana była 13 maja 1809 r., odrestaurowana dzięki staraniom ks. Rutkowskiego i poświęcona przez biskupa Krasińskiego w 1862 r. pw. św. Piotra. Znikła świątynia podczas I wojny światowej. Do I poł. XIX w. wspomniano w Daniuszewie kaplicę w majątkowym pałacu, a także kaplicę pałacową w majątku Swietlany. W latach 1930. dołączono kaplicę w Dubatówce, wówczas liczba parafian sięgała 3000 wiernych. W Daniuszewie urodził się i ochrzczony został w kościele Trójcy Przenajświętszej ks. Jan Kurczewski, znany historyk Kościoła, magister teologii.

W okresie powojennym władze sowieckie zamknęły kościół. Naczynia kościelne wyrzucono na ulicę, wartościowe rzeczy wysłano do Smorgoń, a resztę spalono. Mieszkańcom Daniuszewa nie wiele udało się uratować: obraz Matki Bożej (bez szat), srebrnego gołębia i jagniętko, które dzisiaj stoi nad ołtarzem. Budynek kościoła, jak i wiele innych naszych świątyń, był dostosowany pod przechowanie zboża, sceny świątyni „obrosły” w budowlę gospodarcze.

W latach 1970-ych świątynia została ogłoszona pomnikiem architektury. W końcu 1980-ych budynek kościoła w końcu zwrócono katolikom. Restauracja trwała dwa lata, i dziś świątynia jest czynna. Jak i wcześniej do daniuszewskiej parafii należy kaplica w Dubatówce.